

**VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ATSAKINGO ANTIMIKROBINIŲ MEDŽIAGŲ NAUDOJIMO
PIENININKYSTĖS ŪKIUOSE PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2016 m. liepos 29 d. Nr. B1-613
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 4, 7 ir 10 punktais ir atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją 2012/2041(INI) „Mikrobų keliamos problemos. Atsparumo antimikrobinėms medžiagoms keliamos grėsmės“ (OL 2015 C 434, p. 49) ir Europos Komisijos pranešimą 2015/C 299/04 „Racionalaus antimikrobinų medžiagų naudojimo veterinarijoje gairės“ (OL 2015 C 299, p. 7):

1. T v i r t i n u pridedamą Atsakingo antimikrobinų medžiagų naudojimo pienininkystės ūkiuose programą (toliau – Programa).

2. Į g a l i o j u valstybės įmonę „Pieno tyrimai“, vadovaujantis Programa, atlikti pieno, gauto iš karvių, kurios laikomos Programoje dalyvaujančiuose pienininkystės ūkiuose, mėginių tyrimus.

3. N u r o d a u Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinių padalinių vadovams pagal kompetenciją:

3.1. paskirti pareigūną, atsakingą už Programoje nurodytų funkcijų vykdymą;

3.2. supažindinti pieno gamintojus su Programa.

4. P a v e d u:

4.1. įsakymo vykdymą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritoriniams padaliniams;

4.2. įsakymo vykdymo kontrolę Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus pavaduotojui pagal administruojamą sritį ir Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės skyriui.

Direktorius

Jonas Milius

PATVIRTINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos
tarnybos direktoriaus 2016 m. liepos 29 d.
įsakymu Nr. B1-613

ATSAKINGO ANTIMIKROBINIŲ MEDŽIAGŲ NAUDOJIMO PIENININKYSTĖS ŪKIUOSE PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atsakingo antimikrobinių medžiagų naudojimo pienininkystės ūkiuose programa (toliau – Programa) parengta siekiant sumažinti antimikrobinių medžiagų naudojimą pienininkystės ūkiuose profilaktikos tikslais.
2. Programa įgyvendinama pienininkystės ūkiuose, dalyvaujančiuose Programoje.
3. Programos tikslas – skatinti pienininkystės ūkius mažinti antimikrobinių medžiagų (toliau – antibiotikai) naudojimą profilaktikos tikslais.
4. Siekiant Programos tikslo, pienininkystės ūkiuose karvių sergamumas tešmens uždegimu (toliau – karvių mastitas) turi būti mažinamas taikant šias priemones:
 - 4.1. pienininkystės ūkiuose laikomoms karvėms užtrūkinti turi būti naudojami antibiotikai tik po veterinarijos gydytojo atlikto klinikinio tyrimo ar laboratoriniais tyrimais (įskaitant greituosius diagnostinius tyrimo būdus) diagnozavus karvių mastitą;
 - 4.2. pienininkystės ūkiuose laikomos kliniškai sveikos karvės turi būti užtrūkinamos natūraliu būdu ar naudojant veterinarines priemones, kurios skirtos spenio kanalams apsaugoti nuo mastitą sukeliančių patogenų patekimo (spenių kamščių) ir kurių sudėtyje nėra antibiotikų;
 - 4.3. pienininkystės ūkiuose laikomų karvių mastitui gydyti specifinio veikimo antibiotikai turi būti naudojami tik pagal veterinarijos gydytojo paskyrimą, nurodymus ir veterinarinio vaisto informaciniame lapelyje pateiktus nurodymus;
 - 4.4. pienininkystės ūkiuose laikomi veršeliai turi būti girdomi pienu, gautu iš karvių, kurios nebuvo gydytos antibiotikais arba kurios buvo gydytos antibiotikais, tačiau yra pasibaigusi jų išlauka, nustatyta veterinarinio vaisto informaciniame lapelyje;
 - 4.5. pienininkystės ūkiuose turi būti vykdoma galvijų bandos sveikatingumo stebėseną ir kontrolė:
 - 4.5.1. pienininkystės ūkiuose turi būti vykdoma karvių mastitų klinikinė ir laboratorinė diagnostika, įskaitant ankstyvąją šios ligos diagnostiką greitaisiais diagnostiniais tyrimo būdais,
 - 4.5.2. pienininkystės ūkiuose turi būti identifikuojami karvių mastitą sukeliančios patogenai laboratoriniais tyrimais,
 - 4.5.3. pienininkystės ūkiuose turi būti vykdomi karvių mastitą sukeliančių patogenų jautrumo antibiotikams nustatymo laboratoriniai tyrimai.
5. Ūkinių gyvūnų registro duomenų bazėje registruoti galvijų laikytojai, kurie turi pienininkystės ūkį ir rašytinę sutartį su veterinarijos paslaugų teikėju ar darbuotoją privatų veterinarijos gydytoją, turintį galiojančią veterinarijos praktikos licenciją, gali dalyvauti Programoje, jeigu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) teritoriniam padaliniiui, kurio kontroliuojamojoje teritorijoje yra pienininkystės ūkis, pateikia laisvos formos prašymą dėl pienininkystės ūkio įtraukimo į Atsakingo antimikrobinių medžiagų naudojimo pienininkystės ūkiuose programos dalyvių sąrašą. Įtraukus galvijų laikytoją į Atsakingo antimikrobinių medžiagų naudojimo pienininkystės ūkiuose programos dalyvių sąrašą (toliau – Programos dalyvių sąrašas), galvijų laikytojas tampa Programos dalyviu. Jeigu galvijų laikytojai nepateikia prašymų dėl pienininkystės ūkio įtraukimo į Atsakingo antimikrobinių medžiagų naudojimo pienininkystės ūkiuose programos dalyvių sąrašą arba Programos dalyvių skaičius yra mažas, siekiant užtikrinti Programos tikslų tęstinumą, Programoje dalyvausiančius pienininkystės

ūkius atrenka VMVT ir valstybės įmonė „Pieno tyrimai“ (toliau – VĮ „Pieno tyrimai“) ir apie tai informuoja galvijų laikytoją, kurio pienininkystės ūkyje paimti pieno mėginiai bus tiriami pagal Programą. Tokie galvijų laikytojai taip pat įtraukiami į Programos dalyvių sąrašą ir tampa Programos dalyviais.

6. VMVT teritoriniai padaliniai pagal kompetenciją sudaro ir atnaujina Programos dalyvių sąrašą ir ne rečiau kaip kartą per mėnesį pateikia jį valstybės įmonei „Pieno tyrimai“ (toliau – VĮ „Pieno tyrimai“).

II SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO TVARKA

7. Programą įgyvendina VMVT teritoriniai padaliniai, VĮ „Pieno tyrimai“, veterinarijos paslaugų teikėjai ir Programos dalyviai.

8. VĮ „Pieno tyrimai“, įgyvendindama Programą:

8.1. pagal VMVT teritorinių padalinių pateiktus Programos dalyvių sąrašus sudaro ir nuolat atnaujina bendrąjį Programos dalyvių sąrašą, kurį skelbia savo interneto svetainėje;

8.2. atlieka Programos dalyvių pristatytų pieno mėginių tyrimus polimerazinės grandininės reakcijos ar kitu metodu dažniausiai pasitaikantiems karvių mastito sukėlėjams (lot. *Streptococcus uberis*, *Streptococcus agalactiae*, *Streptococcus aureus* ir *Mycoplasma bovis* ir kt.) nustatyti;

8.3. kaupia, apibendrina ir analizuoja pieno mėginių laboratorinių tyrimų rezultatų duomenis;

8.4. Programos dalyviams teikia informaciją apie jų pienininkystės ūkyje paimtų pieno mėginių laboratorinių tyrimų rezultatus;

8.5. informuoja VMVT teritorinius padalinius ir Programos dalyvius apie pastarųjų pienininkystės ūkyje nustatytus karvių mastito atvejus;

8.6. iki kiekvieno mėnesio 10 d. teikia suvestinę mėnesinę karvių mastito sukėlėjų identifikavimo ataskaitą VMVT ir VMVT teritoriniams padaliniams.

9. VMVT teritoriniai padaliniai, įgyvendindami Programą:

9.1. pagal kompetenciją sudaro ir prireikus atnaujina Programos dalyvių sąrašą ir jį pateikia VĮ „Pieno tyrimai“. Atnaujintas Programos dalyvių sąrašas VĮ „Pieno tyrimai“ turi būti teikiamas kiekvieną mėnesį;

9.2. analizuoja Programos dalyvių pienininkystės ūkiuose laikomų galvijų bandos rodiklius;

9.3. analizuoja veterinarijos paslaugų teikėjo, teikiančio veterinarijos paslaugas Programos dalyviui, ar privataus veterinarijos gydytojo, dirbančio Programos dalyvio pienininkystės ūkyje, vykdomos veiklos apskaitos dokumentus, susijusius su Programos dalyvio pienininkystės ūkyje laikomų gyvūnų gydymu, veterinarinių vaistų naudojimu ir pan.

10. Programos dalyviai, įgyvendindami Programą, privalo:

10.1. užtikrinti, kad VĮ „Pieno tyrimai“ pieno mėginiams paimti pateiktas pienas būtų pagamintas Programos dalyvio pienininkystės ūkyje, nebūtų apdorotas fiziniiais, cheminiais, biologiniais būdais ar kitaip (pvz., išcentrinės jėgos įrenginiais) paveiktas pienas ar nebūtų pateikti vienodos sudėties pieno mėginiai (falsifikuoti);

10.2. užtikrinti Programos 4 punkte nurodytų ir kitų priemonių, kuriomis siekiama Programos tikslo, laikymąsi;

10.3. gavę VĮ „Pieno tyrimai“ informaciją apie jų pienininkystės ūkyje nustatytą karvių mastito sukėlėją, laiku užtikrinti Programos 4.1–4.4 papunkčiuose nurodytų priemonių įgyvendinimą;

10.4. turėti veterinarijos paslaugų teikimo sutartį, sudarytą su veterinarijos paslaugų teikėju, ar darbuotoją privatų veterinarijos gydytoją, turintį galiojančią veterinarijos praktikos licenciją;

10.5. nedelsiant informuoti veterinarijos paslaugų teikėją ar savo darbuotoją privatų veterinarijos gydytoją apie VĮ „Pieno tyrimai“ nustatytus karvių mastito atvejus;

10.6. informuoti VMVT teritorinį padalinį apie sprendimą nedalyvauti Programoje ir pateikti prašymą išbraukti pienininkystės ūkį iš Programos dalyvių sąrašo.

11. Veterinarijos paslaugų teikėjas ir Programos dalyvio darbuotojas privatus veterinarijos gydytojas, įgyvendindamas Programą, turi:

11.1. suderinęs su Programos dalyviu, padėti Programos dalyviui įgyvendinti Programos 10.3 papunktį;

11.2. teikti VMVT teritoriniam padaliniui, kurio veikimo teritorijoje yra Programos dalyvio pienininkystės ūkis, prašomą informaciją apie Programos įgyvendinimo eigą.

III SKYRIUS IŠLAIDŲ ATLYGINIMO TVARKA

12. Programos dalyviams pieno mėginių tyrimai VĮ „Pieno tyrimai“ atliekami nemokamai.

13. VMVT atlygina VĮ „Pieno tyrimai“ išlaidas, susijusias Programos dalyvių pienininkystės ūkiuose paimtų pieno mėginių tyrimu (pieno mėginio paruošimo tyrimui ir jo išsiuntimo (pristatymo) į laboratoriją, pieno mėginio taros (indelio, konteinerio), pieno mėginių tyrimo VĮ „Pieno tyrimai“ laboratorijoje išlaidas).

14. VMVT neatlygina VĮ „Pieno tyrimai“ išlaidų, jeigu Programos dalyvių pienininkystės ūkiuose paimtų pieno mėginių tyrimai VĮ „Pieno tyrimai“ laboratorijoje nėra atliekami, įskaitant ir tuos atvejus, kai pieno mėginiai, pristatyti į VĮ „Pieno tyrimai“ laboratoriją, atmetami kaip netinkami tyrimui.

15. VĮ „Pieno tyrimai“, norėdama susigrąžinti išlaidas, patirtas tiriant Programos dalyvių pienininkystės ūkiuose paimtus pieno mėginius, pasibaigus mėnesiui iki kito mėnesio 10 dienos turi pateikti VMVT sąskaitą faktūrą, pagal kurią VMVT atlygins VĮ „Pieno tyrimai“ išlaidas už Programos dalyvių pienininkystės ūkiuose paimtų pieno mėginių tyrimus. VMVT prireikus gali nurodyti VĮ „Pieno tyrimai“ pateikti papildomą informaciją, reikalingą sąskaitoje faktūroje nurodytoms išlaidoms pagrįsti.

16. Kitų, nei siekiant Programos tikslo, pieno mėginių tyrimų išlaidas VĮ „Pieno tyrimai“ apmoka juos inicijavusi šalis.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. VMVT teritoriniai padaliniai su šia Programa pasirašytinai supažindina ir jos įgyvendinimo klausimais konsultuoja Programos dalyvius ir asmenis, siekiančius jais tapti.

18. Informacija apie Programą viešai skelbiama VMVT ir VĮ „Pieno tyrimai“ interneto svetainėse.
